

BL 7-10

Bestemmelser om definitioner vedrørende luftrafik tjeneste

Udgave 6, 16. november 2005

I medfør af § 82 i lov om luftfart, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 543 af 13. juni 2001 fastsæt- ter Statens Luftfartsvæsen herved efter be- myndigelse fra Transport- og Energiministeri- et, jf. bekendtgørelse nr. 795 af 3. september 2001 om henlæggelse af opgaver til Statens Luftfartsvæsen og om kundgørelse af de af luftfartsvæsenet udfærdigede forskrifter, føl- gende:

1. Definitioner

ACAS (Airborne Collision Avoidance System):
Et i luftfartøjet installeret system, som baseret på signaler fra SSR-transponder, der opererer uafhængigt af jordudstyr, forsyner piloten med råd i forhold til konfliktende luftfartøjer, som er udstyret med SSR-transponder.

Afhængig, automatisk overvågning (Automatic Dependent Surveillance (ADS)):
En overvågningsteknik baseret på, at luftfartø- jer via data link automatisk fremsender data, der stammer fra deres navigations- og positi- onssystemer, og som indeholder luftfartøjs- identifikation, positionsangivelse i fire dimensi- oner samt yderligere relevante data.

ADS-aftale (ADS agreement):
En rapporteringsplan, der fastlægger betin- gelserne for ADS data rapportering (d.v.s. de data, der kræves af pågældende luftrafik tje- nesteenhed og hyppigheden af den ADS rap- portering, der skal være opnået enighed om inden ydelsen af ADS-tjenester).

Anm.: Aftalevilkårene vil blive udvekslet mellem jordsystemet og luftfartøjet ved hjælp af en ADS-kontrakt eller en serie af kontrakter.

ADS-kontrakt (ADS contract):
En metode, efter hvilken vilkårene for en ADS-aftale vil blive udvekslet mellem pågæl- dende jordsystem og luftfartøjet, og som spe- cificerer, under hvilke betingelser ADS rap- porteringen vil blive initieret og hvilke data rapporteringerne skal indeholde.

ADS-tjeneste (ADS service):
En tjeneste der anvender informationer leve- ret fra luftfartøjers ADS (afhængig, automa- tisk overvågning).

AFIS (Aerodrome flight information service):
Flyvepladsflyveinformationstjeneste.

AFIS-enhed (Aerodrome flight information service unit):
En enhed, som yder flyveinformationstjeneste for flyvepladstrafik.

AIP (Aeronautical information publication):
Publikation udgivet af en stat eller efter be- myndigelse af en stat og indeholdende sådan- ne oplysninger af varig natur, som er af væ- sentlig betydning for luftfarten.

AIRMET-oplysninger (AIRMET information):
Oplysninger udstedt af et meteorologisk overvågningskontor omhandlende forekomst eller forventet forekomst af nærmere angivne vejrfænomener, som kan have sikkerheds- mæssig indflydelse på flyvning i lav højde, og som ikke allerede er indeholdt i den udstedte vejrudsigt for flyvninger i lav højde i den på-

gældende flyveinformationsregion eller en del deraf.

Air-Taxiing (Air-taxiing):

En helikopters bevægelse normalt under jord-effekt (ground effect) over flyvepladsens område med en fart mindre end 37 km/t (20 KT).

Anm.: Den aktuelle højde kan variere, og nogle helikoptere kræver air-taxiing over 8 m (25 FT) GND for at reducere jordeffekt turbulens eller for at sikre frigang for underhængende last.

Alarmeringstjeneste (Alerting service):

En tjeneste, der har til opgave at underrette henholdsvis kontrolcentral eller flyveinformationscentral og redningscentral om luftfartøjer, der har behov for eftersøgnings- og redningstjeneste, samt i nødvendigt omfang at assistere disse.

Alternativ flyveplads (Alternate aerodrome):

En flyveplads, hvortil et luftfartøj kan fortsætte, når fortsættelse til eller landing på bestemmelsesstedet ikke er mulig eller ikke skønnes tilrådelig. Alternative flyvepladser omfatter:

- a. *Start alternativ flyveplads (Take-off alternate):*
En alternativ flyveplads, på hvilken et luftfartøj kan lande, hvis det bliver nødvendigt kort efter start, og startflyvepladsen ikke kan benyttes.
- b. *Rute alternativ flyveplads (En-route alternate):*
En flyveplads, på hvilken et luftfartøj kan lande, hvis der opstår en unormal situation eller nødsituation undervejs på ruten.
- c. *ETOPS (Extended Range Twin Engine Operations) rute alternativ flyveplads (ETOPS en-route alternate):*
En egnet og passende alternativ flyveplads, på hvilken et luftfartøj undervejs på en ETOPS flyvning kan lande efter bortfald af en motor eller i tilfælde af en unormal situation eller nødsituation.

d. *Ankomst alternativ flyveplads (Destination alternate):*

En flyveplads, hvortil et luftfartøj kan fortsætte, hvis det ikke er muligt eller ikke skønnes tilrådeligt at lande på bestemmelsesstedet.

Anm.: Startflyvepladsen kan også være en rute alternativ flyveplads eller en ankomst alternativ flyveplads.

ATS-luftrum (ATS airspace):

Se under lufttrafiktjenesteluftrum.

ATS-myndighed (ATS authority):

Den myndighed, der af vedkommende stat er udpeget som ansvarlig for, at der etableres lufttrafiktjeneste i et bestemt luftrum.

Anm.: Statens Luftfartsvæsen er den ansvarlige myndighed i Danmark.

ATS-rute (ATS route):

En nærmere fastsat rute oprettet for at kanalisere lufttrafik, hvor dette er nødvendigt for at udøve lufttrafiktjeneste.

Anm.: Udtrykket "ATS-rute" anvendes for at betegne en luftvej, en kontrolleret eller ikke-kontrolleret rute, en ind- eller udflyvningsvej, etc.

Automatisk terminalinformationstjeneste - ATIS (Automatic terminal information service (ATIS)):

Automatisk afgivelse af gældende rutineinformationer til ankommende og afgående luftfartøjer 24 timer i døgnet eller for en nærmere specificeret del af døgnet i form af:

- D-ATIS: Ydelse af ATIS som aftalte individuelle digitale afsendelser via datalink.
- Tale-ATIS: Ydelse af ATIS som repeterede taleudsendelser via radio-telefoni.

Bane (Runway):

Et på en landflyveplads afmærket, rektangulært område til brug ved landing og start med luftfartøjer.

Banesynsvidde (Runway Visual Range (RVR)):

Den afstand, over hvilken en pilot i et luftfartøj på en banes centerlinje kan se enten banens markeringer, banekantlysene eller banens centerlinjelys.

Basedrej (Base turn):

Et drej udført af et luftfartøj under indledende indflyvning for at begynde mellemliggende indflyvning eller slutindflyvning. Flyvejene før og efter drejet er ikke sammenfaldende.

Beholden kurs (Track):

Retningen af et luftfartøjs flyvevej i et givet punkt, udtrykt i grader fra nord (retvisende, misvisende eller grid).

Beredskabsfase (Alert phase):

En situation, hvor der næres frygt for et luftfartøjs og de ombordværendes sikkerhed. Kodebetegnelse ALERFA.

Beregnet ankomsttidspunkt (Estimated time of arrival (ETA)):

IFR-flyvninger: Det tidspunkt, på hvilket luftfartøjet beregnes at ville ankomme over et angivet punkt, som er fastsat i relation til navigationshjælpemidler, og hvorfra en instrumentindflyvningsprocedure agtes påbegyndt, eller hvis der ikke findes navigationshjælpemidler i tilknytning til bestemmelsesstedet, det tidspunkt på hvilket luftfartøjet beregnes at ville ankomme over bestemmelsesstedet.

VFR-flyvninger: Det tidspunkt, på hvilket luftfartøjet beregnes at ville ankomme over flyvepladsen.

Beregnet tidsforbrug (Total estimated elapsed time):

IFR-flyvninger: Den tid, der beregnes at skulle bruges fra start og indtil ankomst over et angivet punkt, som er fastsat i relation til radionavigationshjælpemidler, og hvorfra en instrumentindflyvningsprocedure agtes påbegyndt, eller hvis der ikke findes navigationshjælpemidler i tilknytning til bestemmelsesstedet, den tid, der beregnes at skulle bruges fra start og indtil ankomst over bestemmelsesstedet.

VFR-flyvninger: Den tid, der beregnes at skulle bruges fra start og indtil ankomst over bestemmelsesstedet.

Betydningsfuldt punkt (Significant point):

Et nærmere angivet geografisk punkt eller sted anvendt til at angive en ATS-rute eller et luftfartøjs flyvevej eller til andre navigations- eller lufttrafiktjenestemæssige formål.

Datalink kommunikation (Data link communications):

En kommunikationsform til udveksling af digitale informationer/meldinger via datalink.

Downstream klarering (Downstream clearance):

En klarering udstedt til et luftfartøj af en flyvekontrolenhed, der ikke er den aktuelt kontrollerende flyvekontrolenhed for det pågældende luftfartøj.

Egenfart (True airspeed (TAS)):

Et luftfartøjs fart gennem luften på et givet tidspunkt.

Fareområde (Danger area):

Et nærmere afgrænset luftrum, inden for hvilket der på angivne tidspunkter kan forekomme virksomhed, som er til fare for luftfartøjer under flyvning.

Fast opkoblet forbindelse (Permanent dial line):

En permanent forbindelse, der er etableret uden om det offentlige telenet, og som forbinder to brugere med hinanden uden mellemliggende manuelle omstillingsfaciliteter.

FL (Flight Level):

Flyveniveau.

Flyvebesætningsmedlem (Flight crew member):

Et certificeret besætningsmedlem, der er pålagt opgaver af betydning for føringen af et luftfartøj i flyvetjenestetiden.

Flyvehøjde (Level):

Fællesbetegnelse for et luftfartøjs position i lodret linje under flyvning, udtrykt i højde over jorden, højde over havet eller i flyveniveau.

Flyveinformationscentral (Flight information centre (FIC)):

En enhed, som udøver flyveinformations- og alarmeringstjeneste.

Flyveinformationsregion (Flight information region (FIR)):

Et nærmere afgrænset luftrum, inden for hvilket der udøves flyveinformations- og alarmeringstjeneste.

Flyveinformationstjeneste (Flight information service (FIS)):

En tjeneste, der har til opgave at give råd og oplysninger af betydning for flyvningers sikre og effektive udførelse.

Flyvekontrollenhed (Air traffic control unit):

Fællesbetegnelse for kontrolcentral, indflyvningskontrol og kontrolltårn.

Flyvekontrollinstruktion (Air traffic control instruction):

Direktiver udstedt af en flyvekontrolltjenesteenhed for at kræve, at en pilot udfører en angiven handling.

Flyvekontrolltjeneste (Air traffic control service (ATC)):

En tjeneste, der har til opgave

- a. at forebygge sammenstød mellem luftfartøjer,
- b. at forebygge sammenstød på manøvreområdet mellem luftfartøjer og hindringer og
- c. at fremme og regulere lufttrafik.

Flyvemaskine (Aeroplane):

Et kraftdrevet luftfartøj, som er tungere end luft, og som under flyvning hovedsagelig bæres oppe af aerodynamiske reaktioner på flader, der forbliver faste, så længe flyvebetingelserne ikke ændres.

Flyveniveau (Flight level (FL)):

Flade med konstant lufttryk, som bestemmes med trykværdien 1013,2 hPa (1013,2 mb) som udgangspunkt, og som er adskilt fra andre sådanne flader med bestemte trykintervaller.

Anm. 1: En trykhøjdemåler, kalibreret i overensstemmelse med standardatmosfæren og

- a. indstillet på QNH-værdi, angiver højde over havet,

- b. indstillet på QFE-værdi, angiver højde over det til QFE-værdien svarende referenceplan eller

- c. indstillet på trykket 1013,2 hPa (1013,2 mb), kan anvendes for at angive flyveniveauer.

Anm. 2: Udtrykkene "højde" og "højde over havet", anvendt i anm. 1 ovenfor, angiver højdemålerværdier og ikke geometriske højder.

Flyveplads (Aerodrome):

Et bestemt område på land eller vand (omfattende bygninger, installationer og udstyr) beregnet til anvendelse helt eller delvis ved landing, start og manøvrering af luftfartøjer.

Flyvepladsflyveinformationstjeneste (Aerodrome flight information service (AFIS)):

Flyveinformationstjeneste for flyvepladstrafik.

Flyvepladstrafik (Aerodrome traffic):

Al trafik på en flyveplads' manøvreområde og al trafik i luften i nærheden af en flyveplads.

Anm.: Et luftfartøj er i nærheden af en flyveplads, når det befinder sig i, går ind i eller forlader dennes trafikrunde.

Flyveplan (Flight plan):

Specificerede oplysninger vedrørende et luftfartøjs påtænkte flyvning eller en del heraf, afgivet til en lufttrafiktjenesteenhed.

Flyverådgivningstjeneste (Air traffic advisory service):

En tjeneste, som udøves i luftrumsklasse F, for at sikre adskillelse mellem IFR-flyvning, hvor dette er muligt.

Flyvesigtbarhed (Flight visibility):

Sigtbarheden fremefter fra cockpittet i et luftfartøj under flyvning.

Flyvevej (Track):

Den lodrette projektion på jordens overflade af et luftfartøj under flyvning. Retningen i et givet punkt udtrykkes i grader fra nord (retvisende, misvisende eller grid).

Forbudt område (Prohibited area):

Et nærmere afgrænset luftrum over en stats territorium eller territoriale farvand, inden for

hvilket flyvning er forbudt.

Formationsflyvning (Formation flights):

Flyvning, hvor to eller flere luftfartøjer flyver med visuel reference til hinanden, og hvor afstanden mellem luftfartøjerne er nedsat, således at luftfartøjerne i forhold til anden lufttrafik udgør en sammenhængende flyvning.

Forplads (Apron):

Et på en landflyveplads afgrænset område, som er beregnet til luftfartøjers ophold under optagning eller afsætning af passagerer eller gods, tankning, parkering eller vedligeholdelse.

Forpladstjeneste (Apron management service):

En tjeneste, der har til opgave at regulere kørsel med luftfartøjer og køretøjer samt andre aktiviteter på forpladsen.

Forventet afgangstidspunkt (Estimated off-block time):

Tidspunktet, på hvilket luftfartøjet forventes at påbegynde udkørsel til start.

Forventet indflyvningstidspunkt (Expected approach time (EAT)):

Tidspunktet, på hvilket en flyvekontrolenhed forventer, at et ankommende luftfartøj efter en forsinkelse vil forlade ventepunktet for at fuldføre indflyvning til landing.

Anm.: Det aktuelle tidspunkt, på hvilket ventepunktet forlades, vil være afhængig af indflyvningsklareringen.

Gennemgangshøjde (Transition altitude (TA)):

Den højde over havet, i eller hvorunder et luftfartøjs lodrette position (flyvehøjde) kontrolleres med reference til middelvandstanden.

Godkendt flyveplads (Approved aerodrome):

En flyveplads, der af Statens Luftfartsvesen er godkendt til en særlig aktivitet.

Gældende flyveplan (Current flight plan):

Flyveplanen inklusive eventuelle ændringer, fremkommet ved senere klareringer.

Hindring (Obstacle):

Enhver fast, midlertidig eller permanent, eller flytbar genstand eller dele heraf, der befinder

sig på et område, der er beregnet til luftfartøjers manøvrering på jorden, eller gennemskærer en nærmere angivet flade, hvis formål er at beskytte luftfartøjer under flyvning.

Højde (Height):

Den lodrette afstand fra et angivet referenceplan til et niveau, et punkt eller en genstand betragtet som værende et punkt.

Højde over havet (Altitude):

Den lodrette afstand fra middelvandstanden til et niveau, et punkt eller en genstand betragtet som værende et punkt.

IFR (Instrument flight rules):

Instrumentflyveregler.

IFR-flyvning (IFR flight):

Flyvning udført i overensstemmelse med instrumentflyvereglerne.

Indflyvningskontrol (Approach control unit (APP)):

En enhed, som yder flyvekontrolltjeneste for ankommende og afgående flyvninger ved en eller flere flyvepladser.

Indflyvningskontrolltjeneste (Approach control service):

Flyvekontrolltjeneste for ankommende og afgående flyvninger.

Indhentende luftfartøj (Overtaking aircraft):

Et luftfartøj, der nærmer sig et andet luftfartøj bagfra under en vinkel, der er mindre end 70° målt fra det indhentede luftfartøjs længdeakse.

Indikeret hastighed (Indicated airspeed (IAS)):

Den hastighed, der aflæses på fartmåleren.

Indleveret flyveplan (Filed flight plan):

Flyveplanen, som den er indleveret af luftfartøjschefen eller dennes stedfortræder til en lufttrafiktjenesteenhed, og uden efterfølgende ændringer.

Instrumentindflyvningsprocedure (Instrument approach procedure):

En serie forudbestemte manøvrer, som udføres under anvendelse af flyveinstrumenter. Manøvrerne er beskyttet mod hindringer fra indflyvningspunktet eller fra begyndelsen af en fastsat indflyvningsrute til et punkt, hvorfra

landing kan udføres, og i tilfælde af, at landing ikke udføres, til en position, hvor kriterierne for hindringsfrihed under venteflyvning eller strækflyvning gælder.

Instrumentvejrforhold (Instrument meteorological conditions (IMC)):

Vejrforhold, udtrykt i værdier for sigtbarhed, afstand fra skyer og skydækkeshøjde, der er mindre end de for visuelle vejrforhold fastsatte minima.

Interception (Interception):

En militær handling rettet mod et luftfartøj, oftest med henblik på at fastslå dets identitet.

Klarering (Air traffic control clearance):

Tilladelse til at udføre lufttrafik i overensstemmelse med de nærmere betingelser, der er angivet af en flyvekontrolenhed.

Klareringsgrænse (Clearance limit):

Det punkt, hvortil et luftfartøj har modtaget klarering.

Kontrolcentral (Area control centre (ACC)):

En enhed, som udøver flyvekontrolltjeneste for flyvninger inden for kontrolområder under dens ansvarsområde.

Kontrolleret flyveplads (Controlled aerodrome):

En flyveplads, hvor der ydes flyvekontrolltjeneste for flyvepladstrafik.

Kontrolleret flyvning (Controlled flight):

Enhver flyvning, for hvilken der er udstedt en klarering.

Kontrolleret luftrum (Controlled airspace):

Et nærmere afgrænset luftrum, inden for hvilket der ydes flyvekontrolltjeneste til IFR-flyvninger og til VFR-flyvninger i overensstemmelse med luftrumsklassifikation.

Anm.: Kontrolleret luftrum er en fællesbetegnelse, som dækker ATS-luftrum klasse A, B, C, D og E.

Kontrolområde (Control area (CTA)):

Et kontrolleret luftrum, der strækker sig oppefter fra en fastsat grænse over jordens eller vandets overflade.

Kontroltårn (Aerodrome control tower (TWR)):

En enhed, der yder flyvekontrolltjeneste for flyvepladstrafik.

Kontrolzone (Control zone (CTR)):

Et kontrolleret luftrum, der strækker sig oppefter fra jordens eller vandets overflade til en fastsat øvre grænse.

Kritisk fase (Emergency phase):

Fællesbetegnelse for uvishedsfase, beredskabsfase og nødfase.

Kunsthøjflyvning (Aerobatic flight):

Manøvrer, der udføres med et luftfartøj for at opnå en brat ændring af flyvestillingen, en unormal flyvestilling eller unormal ændring af hastigheden.

Kørsel (Taxiing):

Et luftfartøjs bevægelse ved egen kraft på en flyveplads, bortset fra start og landing.

Luftfartens mobile tjeneste (Aeronautical mobile service):

En kommunikationstjeneste mellem luftfartsstationer og luftfartøjer, mellem luftfartøjer indbyrdes og mellem luftfartøjer og redningsfartøjer. Automatiske nødradiopejlesendere indgår i denne tjeneste på angivne nødfrekvenser.

Luftfartsradiostation (Air-ground station/A-G station):

En luftfartsstation (jordstation), der varetager radiokommunikation med luftfartøjer for en lufttrafiktjenesteenhed.

Luftfartøj (Aircraft):

En indretning, der bæres oppe i atmosfæren ved luftens påvirkning, bortset fra indretninger, der bæres oppe alene ved direkte luftpåvirkning på jordens overflade.

Luftfartøjschef (Pilot-in-command):

Den pilot, der er udpeget af operatøren eller ved privatflyvning af luftfartøjets ejer til at have kommandoen over flyvningen, og som er pålagt ansvaret for flyvningens sikre gennemførelse.

Luftrafik (Air traffic):

Al trafik med luftfartøjer under flyvning eller under manøvrering på en flyveplads' manøvreområde.

Luftrafikregulering (Air traffic flow management (ATFM)):

En tjeneste, som er etableret med det formål at medvirke til en sikker, velordnet og hurtig afvikling af luftrafik ved at sikre, at flyvekontrolkapaciteten udnyttes fuldt ud, og at trafikmængden er forenelig med den kapacitet, der er fastsat af vedkommende ATS-myndighed.

Anm.: Danmark fastsættes kapaciteten efter bemyndigelse af Flyvesikringstjenesten.

Luftrafik tjeneste (Air traffic service (ATS)):

En tjeneste, der har til opgave at

- a. forebygge sammenstød mellem luftfartøjer,
- b. forebygge sammenstød på manøvreområdet mellem luftfartøjer og hindringer,
- c. fremme og regulere luftrafik,
- d. give råd og oplysninger af betydning for flyvningers sikre og effektive udførelse og
- e. underrette henholdsvis kontrolcentral eller flyveinformationscentral og redningscentral om luftfartøjer, der har behov for eftersøgnings- og redningstjeneste, og i nødvendigt omfang assistere disse.

Luftrafik tjeneste enhed (Air traffic services unit):

En fællesbetegnelse for flyvekontrol enhed, flyveinformationscentral, meldekantor for luftrafik tjeneste og AFIS-enhed.

Luftrafik tjeneste luftrum - ATS-luftrum (Air traffic services airspace):

Et nærmere klassificeret luftrum, benævnt med et bogstav, inden for hvilket det er angivet, hvilke typer flyvning der må forekomme, hvilke krav der er foreskrevet, og hvilken luftrafik tjeneste der udøves.

Anm.: ATS-luftrum er klassificeret som klasse A til G.

Luftvej (Airway):

Et kontrolområde eller en del deraf, udformet som en korridor og udstyret med radionavigationshjælpemidler.

Manøvreområde (Manoeuvring area):

Den del af en flyveplads, der anvendes til luftfartøjers start, landing og kørsel, bortset fra forpladsen.

Marchfart (Cruising speed):

Planlagt egenfart i marchhøjden.

Marchhøjde (Cruising level):

En flyvehøjde, hvori en væsentlig del af en flyvning foregår.

Marchstigning (Cruise climb):

En stigeteknik, som indebærer en forøgelse af luftfartøjets højde, efterhånden som dets vægt formindskes.

Meldekantor for luftrafik tjeneste (Air traffic services reporting office):

En enhed, oprettet med det formål at modtage og videregive meldinger vedrørende luftrafik tjeneste samt udøve alarmeringstjeneste.

Nød (Distress):

En situation, hvori man trues af alvorlig og overhængende fare, og som kræver øjeblikkelig hjælp.

Nødfase (Distress phase):

En situation, hvor der er rimelig vished for, at et luftfartøj og de ombordværende befinder sig i alvorlig og overhængende fare og har behov for øjeblikkelig assistance. Kodebetegnelse DETRESFA.

Offentlig flyveplads (Public aerodrome):

En flyveplads, der er godkendt af Statens Luftfartsvæsen, og som på nærmere fastsatte vilkår er åben for offentligheden.

Områdekontrol tjeneste (Area control service):

Flyvekontrol tjeneste for flyvninger inden for et kontrolområde.

Omstillingspunkt (Change-over point):

Det punkt, hvor det forventes, at et luftfartøj, som navigerer langs et afsnit af en ATS-rute, som er angivet ved hjælp af VOR/NDB-stationer, ændrer sin primære navigationsreference fra et bagved liggende til det nærmest foranliggende hjælpemiddel.

Proceduredrej (Procedure turn):

En manøvre, hvor der foretages et drej bort fra en given flyvevej efterfulgt af et drej i den modsatte retning, således at luftfartøjet når ind på og fortsætter i den modsatte retning af den oprindelige flyvevej.

Anm.: Proceduredrej angives som "venstre" eller "højre" afhængig af retningen af det første drej.

Radiotelefont (Radio telephony):

En kommunikationsform med det primære formål at udveksle informationer/meldinger ved hjælp af tale.

Rapportpunkt (Reporting point):

Et nærmere fastsat geografisk sted, i forhold til hvilket et luftfartøjs position kan angives.

Redningscentral (Rescue coordination centre (RCC)):

En enhed, som inden for en eftersøgnings- og redningsregion er ansvarlig for organiseringen af eftersøgnings- og redningstjeneste og for samordningen af eftersøgnings- og redningsaktioner inden for denne region.

Restriktionsområde (Restricted area):

Et nærmere afgrænset luftrum over en stats territorium eller territoriale farvand, inden for hvilket flyvning kun må foregå på visse nærmere angivne betingelser.

Rullevej (Taxiway):

En vej, der er anlagt på en landflyveplads til brug for luftfartøjer under kørsel fra en del af flyvepladsen til en anden, herunder:

- a. Rullevej ved standplads. Den del af et rullevejssystem, som findes på forpladsen, og som kun har til formål at give adgang til standpladser.
- b. Rullevej på forplads. Den del af et rullevejssystem, som findes på for-

pladsen, og som i en gennemgående rute krydser forpladsen.

- c. Rullevej til hurtig frakørsel. En rullevej, som slutter sig til en bane i en spids vinkel, således at landende luftfartøjer kan køre fri af banen med en højere hastighed, end det ellers er muligt, med det formål at nedbringe den tid, banen er optaget.

SIGMET-oplysninger (SIGMET information):

Oplysninger udfærdiget af et meteorologisk overvågningskontor vedrørende forekomsten eller forventet forekomst af nærmere fastsatte en route-vejrfænomener, som kan indvirke på flyvningens sikre gennemførelse.

Signalområde (Signal area):

Et område på en flyveplads, på hvilket jordsignaler udlægges.

Sigtbarhed (Visibility):

Den sigtbarhed til luftfartsmæssig brug, der efter a. eller b. er størst:

- a. Den største afstand, i hvilken en sort genstand af passende dimensioner placeret tæt på jordoverfladen kan ses og genkendes mod en lys baggrund.
- b. Den største afstand, i hvilken lys på omkring 1000 candela kan ses og identificeres mod en uoplyst baggrund.

Anm.1: Med en given udslukningskoefficient (udtryk for hvornår lyset ikke mere kan observeres af det menneskelige øje) har de to afstande forskellige værdier målt i luft. Den afstand, der er nævnt under b., varierer i takt med baggrundsbelysningen. Den afstand, der er nævnt under a., er repræsenteret ved meteorologisk optisk rækkevidde (MOR).

Anm. 2: Definitionen omfatter observationer af sigtbarhed i lokale rutine- og specielle rapporter, observationer af fremherskende og minimum sigtbarhed rapporteret i METAR og SPECI samt observationer af sigtbarhed ved jorden.

Sigtbarhed ved jorden (Ground visibility):

Sigtbarheden på en flyveplads, angivet af en godkendt vejrobservator eller af automatiske systemer.

Skydækkeshøjde (Ceiling):

Højden over jorden eller vandet af underkanten af det laveste skylag under 6000 m (20.000 FT), der dækker mere end halvdelen af himlen.

Slutindflyvning (Final approach):

Den del af en instrumentindflyvningsprocedure, som begynder ved det angivne slutindflyvningspunkt, og som slutter ved et punkt i nærheden af flyvepladsen, fra hvilket landing kan foretages, eller procedure for afbrudt indflyvning påbegyndes. Hvis der ikke er angivet et slutindflyvningspunkt, begynder slutindflyvning

- a. ved afslutningen af det sidste procedure- eller basedrej eller
- b. ved det punkt, hvor luftfartøjet begynder at følge den sidste kurs, som er angivet i indflyvningsproceduren.

Speciel VFR-flyvning (Special VFR flight):

En VFR-flyvning som har fået klarering af en flyvekontrolenhed til at flyve i en kontrolzone under vejrforhold, der er dårligere end de visuelle vejrforhold (VMC).

Standardflyveplan (Repetitive flight plan):

En flyveplan for en række af hyppigt gentagne og regelmæssigt udførte individuelle flyvninger med enslydende grunddata, som et luftfartsforetagende har indleveret til opbevaring og gentagen brug ved lufttrafiktjenesteheder.

Styret (styrede) kurs (Heading):

Retningen af et luftfartøjs længdeakse under flyvning, udtrykt i grader fra nord (retvisende, misvisende, devierende eller grid).

Terminalområde (Terminal control area (TMA)):

Et kontrolområde oprettet i tilknytning til en eller flere flyvepladser.

Tjenestetid (Hours when service is provided):

Den periode, hvor der på en offentlig flyveplads ydes flyvepladstjeneste og lufttrafiktjeneste.

Trafikinformationer (Traffic information):

Informationer, udstedt af en lufttrafiktjenesteenhed for at oplyse en pilot om anden kendt eller observeret trafik, som kan være i nærheden af det pågældende luftfartøjs position eller forventede rute, og for at hjælpe piloten til at undgå sammenstød.

Trafikinformationsområde (Traffic information area (TIA)):

Et nærmere afgrænset, ikke-kontrolleret lufttrum, der strækker sig opefter fra en nærmere fastsat grænse over jordens eller vandets overflade til en nærmere fastsat øvre grænse, og som er oprettet i tilknytning til en trafikinformationszone.

Trafikinformationszone (Traffic information zone (TIZ)):

Et nærmere afgrænset, ikke-kontrolleret lufttrum, der strækker sig opefter fra jordens eller vandets overflade til en nærmere angivet øvre grænse, og som er oprettet omkring en ikke-kontrolleret flyveplads.

Trafikområde (Movement area):

Den del af en flyveplads, der anvendes til luftfartøjers start, landing og kørsel, inklusive manøvreområde og forplads(er).

Trafikrunde (Aerodrome traffic circuit):

Den flyvevej, som luftfartøjer følger under flyvning i nærheden af en flyveplads.

Trafikzone (Aerodrome traffic zone (ATZ)):

Et nærmere afgrænset lufttrum, oprettet omkring en flyveplads til beskyttelse af flyvepladstrafik.

Trykhøjde (Pressure altitude):

Et atmosfærisk tryk, som angives i den højde over havet, som svarer til det pågældende tryk i standardatmosfæren.

Tårnkontrolltjeneste (Aerodrome control service):

Flyvekontrolltjeneste for flyvepladstrafik.

Ubemandet friballon (Unmanned free balloon):
Et ubemandet luftfartøj, der i fri flyvning er lettere end luft, og som ikke fremdrives ved egen kraft under flyvning.

Ubemandede friballoner inddeles i 3 kategorier:

- a. Let: En ubemandet friballon, som medfører en nyttelast bestående af en eller flere enheder med en samlet vægt på mindre end 4 kg, medmindre den klassificeres som TUNG i overensstemmelse med c. 2), 3) eller 4), eller
- b. Middel: En ubemandet friballon, som medfører en nyttelast bestående af en eller flere enheder med en samlet vægt på 4 kg eller derover, men mindre end 6 kg, medmindre den klassificeres som TUNG i overensstemmelse med c. 2), 3) eller 4), eller
- c. Tung: En ubemandet friballon, som medfører en nyttelast, som
  - 1) har en samlet vægt på 6 kg eller derover, eller
  - 2) omfatter en enhed med en vægt på 3 kg eller derover, eller
  - 3) omfatter en enhed med en vægt på 2 kg eller derover og med en arealtæthed på mere end 13 g/cm², eller
  - 4) er ophængt ved hjælp af et reb eller en anordning, som kræver en stødskraft på 230 Newtons eller mere for at frigøre den ophængte nyttelast fra ballonen.

Undvigerådgivning (Traffic avoidance advice):
Råd givet af en lufttrafikjenesteenhed om manøvrer, der kan hjælpe en pilot til at undgå sammenstød.

Uvishedsfase (Uncertainty phase):
En situation, hvor der hersker uvished om et luftfartøjs og de ombordværendes sikkerhed. Kodebetegnelse INCERFA.

Vejrobservationstjeneste (Meteorological observation service):

En tjeneste, der har til opgave at observere flyvepladsens aktuelle vejrforhold og at udfærdige meteorologiske meldinger til brug for luftfarten.

Venteposition (Runway-holding position):

En nærmere markeret position fastsat med henblik på at opnå tilstrækkelig beskyttelse af bane- og landingshjælpemidler, hvor kørende luftfartøjer og køretøjer skal standse, medmindre der er opnået anden tilladelse fra kontroltårnet.

Anm.: I radiotelefoni-fraseologi anvendes udtrykket "holding point" til at angive ventepositionen.

VFR (Visual flight rules):

Visuelflyveregler.

VFR-flyvning (VFR flight):

Flyvning udført i overensstemmelse med visuelflyvereglerne.

Visuelle vejrforhold (Visual meteorological conditions (VMC)):

Vejrforhold udtrykt i værdier for sigtbarhed, afstand fra skyer og skydækkeshøjde, der er lig med eller større end fastsatte minima.

Wake turbulence kategori (Wake turbulence category):

Wake turbulence er en inddeling af luftfartøjer på grundlag af maksimalt tilladte startmasse (MTOM). Luftfartøjer inddeles til dette formål i 3 kategorier:

- a. **Let (Light - L):** Alle luftfartøjstyper med MTOM 7000 kg eller derunder.
- b. **Middel (Medium - M):** Alle luftfartøjstyper med MTOM mellem 136.000 kg og 7000 kg.
- c. **Tung (Heavy - H):** Alle luftfartøjstyper med MTOM 136.000 kg eller derover.

Åbningstid (Hours when aerodrome is available for use):

Den periode, en offentlig flyveplads er stillet til rådighed for luftfart.

2. Engelsk-dansk ordliste

A

ADS agreement:
ADS-aftale.

ADS contract:
ADS-kontrakt.

ADS service:
ADS-tjeneste.

Area control centre (ACC):
Kontrolcentral.

Area control service:
Områdekontroltjeneste.

Aerobatic flight:
Kunsthøje.

Aerodrome:
Flyveplads.

Aerodrome control service:
Tårnkontroltjeneste.

Aerodrome control tower (TWR):
Kontroltårn.

Aerodrome flight information service (AFIS):
Flyvepladsflyveinformationstjeneste (AFIS).

Aerodrome flight information service unit:
AFIS-enhed.

Aerodrome traffic:
Flyveplads trafik.

Aerodrome traffic circuit:
Trafikrunde.

Aerodrome traffic zone (ATZ):
Trafikzone.

Aeronautical information publication (AIP):
AIP.

Aeronautical mobile service:
Luftfartens mobile tjeneste.

Airborne Collision Avoidance System (ACAS):
ACAS.

Aircraft:
Luftfartøj.

Air-ground station/A-G station:
Luftfartsradiostation.

AIRMET information:
AIRMET-oplysninger.

Air traffic:
Lufttrafik.

Air traffic flow management (ATFM):
Lufttrafikregulering.

Air traffic service (ATS):
Lufttrafiktjeneste.

Air traffic services airspace:
Lufttrafiktjenesteluftrum - ATS-luftrum.

Air traffic services unit:
Lufttrafiktjenesteenhed.

Air-taxiing:
Air-taxiing.

Air traffic advisory service:
Flyverådgivningstjeneste.

Air traffic control clearance:
Klarering.

Air traffic control instruction:
Flyvekontrolinstruktion.

Air traffic control service (ATC):
Flyvekontroltjeneste.

Air traffic control unit:
Flyvekontrollenhed.

Air traffic services reporting office:
Meldekantor for lufttrafiktjeneste.

Airway:
Luftvej.

Alerting service:
Alarmeringstjeneste.

Alert phase:
Beredskabsfase.

Alternate aerodrome:
Alternativ flyveplads.

Altitude:
Højde over havet.

Approach control service:
Indflyvningskontroltjeneste.

Approach control unit (APP):
Indflyvningskontrol.

Approved aerodrome:
Godkendt flyveplads.

Apron:
Forplads.

Apron management service:
Forpladstjeneste.

ATS airspace:
ATS-luftrum.

ATS authority:
ATS-myndighed.

ATS route:
ATS-rute.

Automatic Dependent Surveillance (ADS):
Automatisk dataoverførsel fra luftfartøjer til brug for overvågning.

Automatic terminal information service (ATIS):
Automatisk terminalinformationstjeneste.

B

Base turn:
Basedrej.

C

Ceiling:
Skydækkeshøjde.

Change-over point:
Omstillingspunkt.

Clearance limit:
Klareringsgrænse.

Control area (CTA):
Kontrolområde.

Control zone (CTR):
Kontrolzone.

Controlled aerodrome:
Kontrolleret flyveplads.

Controlled airspace:
Kontrolleret luftrum.

Controlled flight:
Kontrolleret flyvning.

Current flight plan:
Gældende flyveplan.

Cruise climb:
Marchstigning.

Cruising level:
Marchhøjde.

Cruising speed:
Marchfart.

D

Danger area:
Fareområde.

Data link communications:
Datalink kommunikation.

Distress:
Nød.

Distress phase:
Nødfase.

Downstream clearance:
Downstream klarering.

E

Emergency phase:

Kritisk fase.

Estimated off-block time:

Forventet afgangstidspunkt.

Expected approach time:

Forventet indflyvningstidspunkt.

Estimated time of arrival (ETA):

Beregnet ankomsttidspunkt.

F

Filed flight plan:

Indleveret flyveplan.

Final approach:

Slutindflyvning.

Flight crew member:

Flyvebesætningsmedlem.

Flight information centre (FIC):

Flyveinformationscentral.

Flight information region (FIR):

Flyveinformationsregion.

Flight information service (FIS):

Flyveinformationstjeneste.

Flight level (FL):

Flyveniveau.

Flight plan:

Flyveplan.

Flight visibility:

Flyvesigtbarhed.

Formation flights:

Formationsflyvning.

G

Ground visibility:

Sigtbarhed ved jorden.

H

Heading:

Styret (styrede) kurs.

Height:

Højde.

Hours when aerodrome is available for use:

Åbningstid.

Hours when service is provided:

Tjenestetid.

I

IFR flight:

IFR-flyvning.

Indicated airspeed (IAS):

Indikeret hastighed.

Instrument approach procedure:

Instrumentindflyvningsprocedure.

Instrument flight rules (IFR):

Instrumentflyveregler.

Instrument meteorological conditions (IMC):

Instrumentvejrforhold.

Interception:

Interception.

L

Level:

Flyvehøjde.

M

Manoeuvring area:

Manøvreområde.

Meteorological observation service:

Vejrobservationstjeneste.

Movement area:

Trafikområde.

O

Obstacle:

Hindring.

Overtaking aircraft:

Indhentende luftfartøj.

P

Permanent dial line:

Fast opkoblet forbindelse.

Pilot-in-command:

Luftfartøjschef.

Pressure altitude:

Trykhøjde.

Procedure turn:

Proceduredrej.

Prohibited area:

Forbudt område.

Public aerodrome:

Offentlig flyveplads.

R

Radio telephony:

Radiotelefoni.

Repetitive flight plan:

Standardflyveplan.

Reporting point:

Rapportpunkt.

Rescue coordination centre (RCC):

Redningscentral.

Restricted area:

Restriktionsområde.

Runway:

Bane.

Runway-holding position:

Venteposition.

Runway Visual Range (RVR):

Banesynsvidde.

S

SIGMET information:

SIGMET-oplysninger.

Signal area:

Signalområde.

Significant point:

Betydningsfuldt punkt.

Special VFR flight:

Speciel VFR-flyvning.

T

Taxiing:

Kørsel.

Taxiway:

Rullevej.

Terminal control area (TMA):

Terminalområde.

Total estimated elapsed time:

Beregnet tidsforbrug.

Track:

Beholden kurs/Flyvevej.

Traffic avoidance advice:

Undvigerådgivning.

Traffic information:

Trafikinformationer.

Traffic information area (TIA):

Trafikinformationsområde.

Traffic information zone (TIZ):

Trafikinformationszone.

Transition altitude (TA):

Gennemgangshøjde.

True airspeed (TAS):

Egenfart.

U

Uncertainty phase:

Uvishedsfase.

Unmanned free balloon:

Ubemandet friballon.

V

Visibility:

Sigtbarhed.

Visual flight rules (VFR):

Visuelflyveregler.

VFR flight:

VFR-flyvning.

Visual meteorological conditions (VMC):

Visuelle vejrforhold.

W

Wake turbulence category:

Wake turbulence kategori.

3. Ikrafttræden

3.1 Denne BL træder i kraft den 24. november 2005.

3.2 Samtidig ophæves BL 7-10, 5. udgave af 11. oktober 1995 med senere ændringer.

Statens Luftfartsvæsen, den 16. november 2005

Kurt Lykstoff Larsen

/Niels Remmer